

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/93/2015
Identifikačné číslo spisu: 6014201387
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6014201387.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: W. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., zast. opatrovníčkou V. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., proti odporkyňi: Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/307/2014-62 zo dňa 24. septembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/307/2014-62 zo dňa 24. septembra 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 22. augusta 2014 v znení rozhodnutí č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26. novembra 2014 a zo dňa 7. apríla 2015 , ktorým odporkyňa v zmysle § 70 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok vo výške 210,40 € mesačne od 19. mája 2014.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že v konaní bolo nesporné, že navrhovateľ bol uznaný invalidným so 100 % poklesom jeho pracovnej schopnosti. Takýto záver prijal posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne po preskúmaní jeho zdravotného stavu, a to ako subjekt výlučne kompetentný na posudzovanie zdravotného stavu poistencov pre účely ich invalidizácie a na zhodnotenie konkrétnej percentuálnej miery ich zníženej pracovnej schopnosti (§ 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z.). Jeho odborné posudkové stanovisko bolo obsahom lekárskej správy z 15. júla 2014, ktorá je súčasťou rozhodnutia o dôchodkovej dávke formou jeho prílohy. Údaje o zdravotnom stave poistenca sú údajmi, ktoré spadajú do súkromnej sféry, preto správne neboli v podrobnostiach uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ani v znení zmenových rozhodnutí, pretože tieto sú verejnou listinnou. Správne boli uvedené údaje obsahom lekárskej správy, ktorá verejnou listinnou nie je a ktorá je pre

potreby ďalšieho použitia ako aj v súvislosti s nevyhnutnou požiadavkou preskúmateľnosti rozhodnutia odporkyne o priznaní dôchodkovej dávky jeho prílohou. Správne mala byť uvedená lekárska správa už prílohou prvého vydaného rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku W., t.j. rozhodnutia zo dňa 22. augusta 2014. Tento nedostatok v postupe odporkyne bol odstránený vydaním zmenového rozhodnutia zo dňa 26. novembra 2014. Išlo o nedostatok v postupe správneho orgánu, ktorý nemal vplyv na zákonnosť rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku (výrok rozhodnutia), a preto na túto vadu, ktorá bola vydaním zmenového rozhodnutia odstránená, krajský súd neprihliadal.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na invalidný dôchodok vzniká, ak sa poistenec stal invalidným a okrem toho získal aj potrebné obdobie dôchodkového poistenia a ku dňu vzniku invalidity nespĺnil podmienky na starobný dôchodok ani mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. Po naplnení všetkých 3 predpokladov prichádza do úvahy rozhodnutie odporkyne o priznaní invalidného dôchodku ako dávky dôchodkového poistenia v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu.

Suma invalidného dôchodku sa podľa § 73 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. odvíja od zisteného priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty v prípade, že pracovná schopnosť poistenca poklesla o viac ako o 70 %. Pokiaľ pokles pracovnej schopnosti poistenca bol konštatovaný v rozpätí medzi 71 % - 100 %, diferencie v percentuálnom vyjadrení nemajú vplyv na výšku dôchodkovej dávky, pretože už pri 71 % poklese pracovnej schopnosti poistenca sa poistencovi priznáva „plný“ invalidný dôchodok a súčin označených činiteľov neznižuje konkrétny percentuálny pokles pracovnej schopnosti poistenca ako je to v prípade, keď je poistenec invalidný s poklesom pracovnej schopnosti v rozpätí od 41 % do 70 %.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že suma invalidného dôchodku navrhovateľa bola správne určená zo zisteného a v konaní nesporného obdobia jeho dôchodkového poistenia, zo správne vypočítaného priemerného osobného mzdového bodu, tak ako to bolo konkrétne uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a z aktuálnej dôchodkovej hodnoty, ktorá bola platná v čase vzniku nároku na invalidný dôchodok, t. j. 19. mája 2014, a ktorá sa pre každý rok určuje zákonom. Zistené obdobie jeho dôchodkového poistenia vyplynulo z prvotných evidenčných podkladov, t. j. z potvrdení jednotlivých zamestnávateľov navrhovateľa a z potvrdení o jeho evidovanej nezamestnanosti (ktoré bolo v období od 1. januára 2000 do 31. decembra 2003 obdobím dôchodkového poistenia len v prípade vyplácania podpory v nezamestnanosti. a po 1. januári 2004 je obdobie evidovanej nezamestnanosti poistenca, obdobím jeho dôchodkového poistenia len vtom prípade, ak bol dobrovoľne dôchodkovo poistenou osobou). Keďže pre určenie výšky invalidného dôchodku Petra Kovácsa bolo správne započítané zistené obdobie jeho dôchodkového poistenia, správne bol zistený jeho priemerný osobný mzdový bod zo zárobkov, ktoré boli potvrdené jeho jednotlivými zamestnávateľmi, so zohľadnením získaných náhradných dôb tak, ako to bolo v odôvodnení rozhodnutia uvedené a z aktuálnej dôchodkovej hodnoty, bez zníženia súčinu týchto činiteľov, t. j. v maximálnej možnej výške, nebolo odvolanie navrhovateľa v tomto smere dôvodné. Už pri vzniku invalidity poistenca so 71 % poklesom jeho pracovnej schopnosti sa priznáva invalidný dôchodok v maximálnej možnej výške s ohľadom na zistené vyššie uvedené činitele a konkrétne percento zníženej pracovnej schopnosti v rozpätí od 71 % do 100 % nemá vplyv na výšku dôchodkovej dávky.

V týchto súvislostiach nebola dôvodná ani námietka navrhovateľa ohľadom všeobecne vyjadreného poklesu pracovnej schopnosti navrhovateľa pri vzniku jeho invalidity slovami „o viac ako o 70 %“, pretože pre určenie výšky dôchodkovej dávky je konkrétne percento zníženej pracovnej schopnosti poistenca, ak prevyšuje 71 %, nepodstatné. Navyše táto námietka navrhovateľa bola zohľadnená v zmenovom rozhodnutí zo dňa 7. apríla 2015, v ktorom odporkyňa konkrétne uviedla, že invalidita navrhovateľa bola konštatovaná so 100 % poklesom jeho pracovnej schopnosti. Týmto postupom odporkyňa vyhovelá požiadavke navrhovateľa, keďže údaje o zdravotnom stave poistenca majú byť a správne boli uvedené v lekárskej správe posudkového lekára, ktorá bola prílohou napadnutého rozhodnutia v znení jeho zmien.

Ďalej krajský súd uviedol, že nebolo možné vyhovieť požiadavke navrhovateľa ani na zvýšenie invalidného dôchodku pre jeho bezvládnosť, pretože takýto postup zákon č. 461/2003 Z.z. neumožňuje. Právny inštitút zvýšenia sumy dôchodkovej dávky pre bezvládnosť nie je súčasťou platnej právnej úpravy, ktorá upravuje dôchodkové zabezpečenie poistencov v prípade straty príjmu dôsledkom zhoršeného zdravotného stavu.

Na základe takto zisteného skutkového stavu veci s poukazom na vyššie cit. zákonné ust. a ich právne vyhodnotenie krajský súd napadnuté rozhodnutie v znení jeho zmien rozhodnutiami zo dňa 26. novembra 2014 a dňa 7. apríla 2015 potvrdil ako zákonné a vecne správne. Ohľadom výšky invalidného dôchodku navrhovateľa krajský súd v podrobnostiach poukázal na odôvodnenie označených rozhodnutí, ktorých obsahom bol konkrétny matematický výpočet sumy priznanej dôchodkovej dávky, pretože bol realizovaný správne.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. s použitím § 250l ods. 2 O.s.p. a navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože v konaní nebol úspešný.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zastúpení súdom ustanovenej opatrovníčky - matka navrhovateľa v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a zvýšil navrhovateľovi invalidný dôchodok od dátumu vzniku invalidity. V odvolaní uviedol, že krajský súd neprihliadol na potreby navrhovateľa, nezohľadnil jeho zdravotný stav a ani neakceptoval žiadny argument obhajoby jeho zástupkyne.

Ďalej navrhovateľ namietal, že jeho zástupkyňa na obhajobu mala cca 3-4 minúty, pričom čas na pojednávanie bol krajským súdom vyhradený na dvakrát pol hodiny. Takýto postup považuje navrhovateľ za diskriminačný, ktorým došlo k porušeniu ľudských práv a práva navrhovateľa na spravodlivý proces a právo na dôstojné prežitie zvyšku života.

Krajský súd porovnal a posúdil zdravotný stav navrhovateľa ako poberateľa plného invalidného dôchodku. Teda takého občana, ktorý sa vie o seba postarať, svoju hygienu, nemá zavedenú sondu na prijímanie potravy, nie je trvale pripútaný na lôžko s najvyšším stupňom odkázanosti na 24 hodinovú opateru inou osobou, komunikuje, vie vykonávať nejakú zmysluplnú činnosť a nie je súdom zbavený spôsobilosti na právne úkony, ale zdravotný stav navrhovateľa je opakom, čo potvrdzujú aj odborné lekárske nálezy a posudky.

Vo vyjadrení k odvolaniu odporkyňa navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. Odporkyňa vo vyjadrení uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Navrhovateľ uvádza tie isté námietky ako v priebehu preskúmvacieho konania s ktorými sa odporkyňa, ako aj krajský súd, v dostatočnej miere vysporiadali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 24.09.2015. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariadiť pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na

internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.10.2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúvajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúmava rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 250l ods. 1 O. s. p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 73 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. suma invalidného dôchodku poistenca, ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Predmetom preskúmania bola zákonnosť rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22.08.2014 v znení rozhodnutí zo dňa 26.11.2014 a zo dňa 07.04.2015, ktorým bol navrhovateľovi podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. priznaný invalidný dôchodok v sume 210,40 € od 19.05.2014. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že navrhovateľka žiadosťou zo dňa 15.07.2014 požiadala odporkyňu o priznanie invalidného dôchodku od dňa 19.05.2014. Za účelom rozhodnutia o tejto žiadosti dňa 15.07.2014 posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne so sídlom v Banskej Bystrici posudzoval zdravotný stav navrhovateľa. Za jeho rozhodujúce zdravotné postihnutie označil stav po vnútrolebkovom poranení so zaradením pod kapitolu XV., odd. F, pol. 1, písm. e) prílohy 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. a výslednú mieru poklesu schopností vykonávať zárobkovú činnosť 100 %. Dátum vzniku invalidity určil na deň 19.05.2014. Obsahom odôvodnenia všetkých rozhodnutí bol konkrétny matematický výpočet výšky priznaného invalidného dôchodku s poukazom na aplikované zákonné ustanovenie.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol.

Po preskúmaní veci najvyšší súd konštatuje, že v konaní nebolo medzi účastníkmi sporné, že navrhovateľ bol uznaný invalidným so 100 % poklesom schopností vykonávať zárobkovú činnosť. Takýto záver prijal aj posudkový lekár odporkyne ako subjekt kompetentný na posudzovanie zdravotného stavu poistencov v súlade s ust. § 153 ods. 5 zákona č. 461/2005 Z.z. V súvislosti s výpočtom sumy invalidného dôchodku navrhovateľa najvyšší súd poukazuje na ust. § 73 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., ktorý upravuje výpočet sumy invalidného dôchodku u osôb, ktoré majú percentuálny pokles schopností vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %. Pokiaľ je teda pokles pracovnej schopnosti navrhovateľa konštatovaný v rozpätí medzi 71 % - 100 %, u navrhovateľa konkrétne 100 %, tak rozdiely v percentuálnom vyjadrení nemajú vplyv na výšku invalidného dôchodku, pretože už pri priznaní 71 % poklesu pracovnej schopnosti poistenca (navrhovateľa) sa poistencovi priznáva „plný“

invalidný dôchodok. Ani dodatočná zmena miery poklesu schopností vykonávať zárobkovú činnosť v rozpätí od 71 % do 100 % nebude mať za následok zvýšenie alebo zníženie sumy invalidného dôchodku, ako to vyplýva z ustanovenia § 73 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.

Z uvedeného dôvodu sa najvyšší súd stotožnil s názorom krajského súdu a konštatuje, že odporkyňa pri výpočte sumy invalidného dôchodku navrhovateľa postupovala správne a v súlade so zákonom. Z dôvodu správnosti postupu odporkyne pri výpočte sumy invalidného dôchodku navrhovateľa a takto vypočítanej výšky priznaného invalidného dôchodku navrhovateľovi najvyšší súd v podrobnostiach poukazuje práve na napadnuté rozhodnutie odporkyne, ktoré obsahuje konkrétny a vyčerpávajúci výpočet výšky priznaného invalidného dôchodku, nakoľko takýto postup odporkyne je správny.

Na námietku navrhovateľa týkajúcej sa diskriminácie navrhovateľa a jej zástupkyne v postupe krajského súdu odvolací súd uvádza, že z postupu krajského súdu nie je preukázané, že by so zástupcom navrhovateľa resp. samotným navrhovateľom bolo zaobchádzané iným spôsobom ako s inými účastníkmi konania.

Po preskúmaní podaného odvolania najvyšší súd konštatuje, že s právnymi námietkami navrhovateľa sa súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde, a preto námietky uvedené v odvolaniach vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je v súlade so zákonom, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže navrhovateľ v konaní nemal úspech a odporkyňa nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e opravný prostriedok prípustný.